

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

 Ярослав СВИЦЬ
«17» квітня 2026 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

«ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація»

(для осіб, яким надано таке право згідно Правил прийому до Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського у 2026 році)

Розглянуто і затверджено на засіданні
приймальної комісії ЛДУФК
ім. Івана Боберського,
протокол № 5 від «17» квітня 2026 р.

ЛЬВІВ – 2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Іспит покликаний виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь, набутих студентами під час навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. До нього включені ситуаційні завдання з наступних дисциплін: «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату», «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем». При підготовці до відповіді на питання студенти повинні також послуговуватись знаннями набутими ними під час прослуховування курсу „Основи практичної діяльності”.

Іспит проводиться у формі усної відповіді на питання екзаменаційного білету. Оцінки виставляються за 200-бальною системою.

Згідно з Правилами прийому до Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі для зарахування на навчання отримана за результатами іспиту становить 100 балів на денну форму навчання.

Абітурієнт, який тримав оцінку менш ніж 100 балів, до участі у конкурсі для зарахування на навчання не допускається. Якщо абітурієнт не з'явився або відмовився від складання нормативу – бали не нараховуються, абітурієнт позбавляється права подальшої участі у вступному випробуванні та у конкурсі для зарахування на навчання до Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

Розділ «Основи практичної діяльності»

1. Загальні відомості про фізичну терапію.

Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну терапію. Етапи підготовки фахівця з реабілітації. Етичний кодекс фахівця з фізичної терапії. Конфіденційність. Освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця з фізичної терапії. Навчання пацієнта і його родини.

2. Ведення медичних записів та спілкування з пацієнтом.

Види і формати ведення записів. Суб'єктивна і об'єктивна інформація, коротко- і довготермінові цілі. Вимоги до викладу матеріалу. Загальні вимоги до спілкування. Вербальне і невербальне спілкування; вислуховування. Перешкоди спілкуванню.

3. Принципи розташування та переміщення пацієнта.

Основні принципи розташування і драпірування пацієнта. Переміщення пацієнта. Загальні правила пересування пацієнта. Моделі пересування з використанням основних технічних засобів. Методи підстраховки. Переміщення пацієнта у ліжку (вгору, донизу, обертання). Переміщення з ліжка на візок і у зворотному напрямку. Принципи підбору і підгонки технічних засобів пересування. Оволодіння навичками використання технічних засобів пересування.

4. Застосування пасивних і активних вправ.

Загальне ознайомлення з активними і пасивними вправами – визначення, мета застосування, вплив на діяльність різних систем організму. Показання і протипоказання до застосування пасивних і активних вправ. Ізометричні вправи. Принципи застосування пасивних і активних вправ.

5. Контроль за життєвими показниками.

Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори, які можуть впливати життєві показники. Контроль за життєвими показниками.

6. Основи інфекційного контролю та правила надання першої медичної допомоги.

Загальні принципи інфекційного контролю. Медична та хірургічна асептика. Інфекційний контроль при різних групах захворювань. Стерильне поле. Принципи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках та різних екстрених станах.

7. Адаптація навколишнього середовища до потреб осіб з інвалідністю та принципи проведення обстеження умов їх проживання.

Загальні положення. Адаптація житлових об'єктів, реабілітаційних центрів, об'єктів загального користування. Принципи збору інформації про умови проживання особи з інвалідністю. Системи оцінки.

Розділ «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату»

1. Основи анатомії та біомеханіки. Артродінаміка.

Будова та функції м'язово-скелетної системи. Біомеханічні особливості діяльності опорно-рухового апарату. Класифікація суглобів та їх рух. Застосування „суглобової гри” в фізичній терапії.

2. Біомеханічні властивості тканин.

Біомеханічні властивості зв'язок і сухожилів. Біомеханіка м'язових скорочень. Підсумковий рух у суглобі. М'язова архітектура. Співвідношення сили і довжини м'язів та сили і швидкості скорочення м'язів. М'язовий тонус та синергізм і антагонізм у роботі м'язів.

3. Обстеження опорно-рухового апарату.

Принципи і методи обстеження опорно-рухового апарату. Основні положення обстеження амплітуди руху. Обстеження м'язової системи. Вимірювання амплітуди руху і мануальне тестування сили м'язів різних частин тіла: Функціональне обстеження постави. Визначення рухових проблем.

4. Засоби і методи фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.

Встановлення цілей фізичної терапії Планування реабілітаційного процесу. Підбір методів і засобів фізичної терапії на різних етапах захворювання чи хвороби.

5. Фізична терапія при травматичних пошкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату.

Класифікація травматичних пошкоджень. Методи лікування в травматології і ортопедії. Регенерація кісткової тканини. Переломи верхніх та нижніх кінцівок: клінічні прояви, лікування, завдання і методи фізичної терапії Переломи тазу і хребта. Фізична терапія при захворюваннях суглобів. Фізична терапія при захворюваннях хребта.

6. Фізична терапія при ампутаціях та термальних травмах.

Медичні та біомеханічні проблеми пов'язані з ампутацією. Етапи програми фізичної терапії пацієнтів при ампутації. Види і ступені опіків. Фізична терапія на різних етапах опікової хвороби. Фізична терапія при відмороженнях.

Розділ «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем»

1. Анатомія органів дихання та фізіологія дихання.

Анатомія грудної клітки, бронхіального дерева та легенів. Основні та додаткові дихальні м'язи. Механізм дихання. Фізіологічні механізми дихання. Газообмін у легенях. Система регуляції дихання.

2. Патологічна фізіологія дихання.

Дихальна недостатність. Порушення альвеолярної вентиляції. Порушення регуляції зовнішнього дихання, задишка. Вплив недостатності дихання на організм людини. Обструктивні патології. Рестриктивні патології. Накладання патологій.

3. Обстеження хворих з ураженням дихальної системи.

Історія хвороби, анамнез. Принципи реабілітаційного обстеження. Функціональне обстеження дихальної системи, пікфлоуметрія.

4. Фізична терапія хворих з ураженням дихальної системи.

Цілі та задачі, показання та протипоказання до занять з фізичної терапії. Дихальні вправи та. Постуральні дренажі. Реабілітаційні маніпуляційні втручання. Загартовування. Складання програми з фізичної терапії.

Ситуаційні завдання

Ситуаційні завдання містять короткий витяг з історії хвороби пацієнта і стосуються, зокрема: з курсу «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» – фізичної терапії пацієнтів з діафізарними, внутрішньосуглобовими переломами, переломами тазу, переломами стегна, при сколіотичній хворобі, при остеохондрозі, з опіками і відмороженнями, з травмою м'яких тканин; з курсу «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем» – фізичної терапії пацієнтів з пневмонією, хронічним бронхітом, бронхіальною астмою, пневмотораксом.

Під час розв'язання ситуаційного завдання слід дати відповіді на наступні чотири блоки завдань:

1. Які анатомічні та фізіологічні відхилення в організмі будуть наявні у пацієнта.
2. Які методи реабілітаційних обстежень та для чого їх застосовувати.
3. Визначити основні проблеми пацієнта, поставити коротко і довготермінові цілі фізичної терапії.
4. Підібрати необхідні засоби і методи для виконання поставлених у ході фізичної терапії завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	0-69	У відповіді абітурієнт не продемонстрував знання основного програмного матеріалу; не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури.
	70-99	У відповіді абітурієнт суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки; допустив помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал.
II. Середній	100-135	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал.
III. Достатній	136-149	Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив непослідовність у викладенні матеріалу, не підкреслив ключові моменти.
	150-163	Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; правильно побудував відповідь, але допустив логічну непослідовність у викладенні матеріалу, або не підкреслив ключові моменти.
IV. Високий	164-179	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до аналізу узагальнення ключових положень та знання основної літератури, поверхневі знання у додатковій літературі.
	180-200	У відповіді абітурієнт продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної й додаткової літератури.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аксельсон П., Чесни Д.Я., Мінкель Ж. Керівництво для вибору інвалідного візка. Львів: Місіонер, 2002. - 72 с.
2. Аксельсон П., Чесни Д.Я., Мінкель Ж., Перр А. Посібник для підготовки користувача інвалідним візком з ручним приводом. Львів: Місіонер, 2002. - 172 с.
3. Бакалюк Т. Г. Клінічний практикум з фізичної терапії в кардіології та пульмонології : навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Н. Р. Макарчук, Г. О. Стельмах. — Тернопіль : ТНМУ «Укрмедкнига», 2021. — 200 с.
4. Бармашина Людмила. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення. К.: Союз-Реклама, 2000. – 89 с.
5. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. / А. С. Вовканич. – Л. : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
6. Герцик А. М. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації / терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / А. М. Герцик, О. І. Тиравська // Молодіжний науковий вісник б Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. 2016. – Вип. 22.
7. Григус І. М. Фізична реабілітація в пульмонології : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2015. 258 с. ISBN 978-966-327-313-6.
8. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 170 с. ISBN 978-966-418-196-6.
9. Григус І. М., Брега Л. Б. Фізична терапія в кардіології : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2018. 268 с. ISBN 978-966-327-396-9.
10. Данчак І.О., Лінда С.М. Пристосування житлового середовища до потреб людей з обмеженими фізичними можливостями. – Л.: Вид-во Нац.унту “Львівська політехніка”, 2002. – 127 с.
11. Джегер ЛяВонн. Перенесення і підйом дітей та підлітків. Листки домашніх інструкцій. Львів: Наутілус, 2000. – 27 с.

12. Діамант Р.В. Вправи для занять з дітьми: як діяти вдома батькам малих дітей. Львів: Наутілус, 2000. – 112 с.
13. Івасик Н. Алгоритм реабілітаційного обстеження дітей з бронхолегеневими захворюваннями / Івасик Н. // Слобожанський науковоспортивний вісник. – 2016. – № 4(54). – С. 42–46.
14. Івасик Н. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталія Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с.
15. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізкультурного профілю / Наталія Івасик. – 2-ге вид. – Львів :Український бестселер, 2009. – 192 с.
16. Івасик Н.О. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. Львів: Українські технології, 2007. - 165 с.
17. Коритко З. І. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
18. Мухін В. М.Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 428 с.
19. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2010. – 488 с
20. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації. Львів: Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
21. Скляренко Є. Т. Травматологія і ортопедія : підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Є. Т. Скляренко. – Київ : Здоров'я, 2005. – 384 с
22. Boissonnault WG, Goodman CC. Introduction to pathology of the musculoskeletal system // Goodman CC, Guller KS, and Boissonnault WG ed. Pathology: Implications for the Physical Therapist. – ed. 2. – Philadelphia : Saunders, 2003. – 821 p.
23. Frownselter DL, Dean E. Cardiovascular and Pulmonary Physical Therapy: Evidence to Practice. 5th ed. Elsevier Mosby, 2013. 832p.

24. Hillegass E. Essentials of Cardiopulmonary Physical Therapy. 5th ed. St. Louis : Elsevier, 2022. 752 p.

25. Morag K, Exercise Leadership in Cardiac Rehabilitation. John Wiley & Sons Ltd, 2006.

26. Pathology and Intervention in Musculoskeletal Rehabilitation 2 nd. / by David J. Magee, James E. Zachazewski, William S. Quillen, and Robert C. Manske, 2016.